

Handläggare
Barbro Eriksson
Telefon: 08-508 03 077

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Svar på remiss om riktlinjer för social investeringsfond i Stockholms stad

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Stadsdelsnämnden förklarar ärendet omedelbart justerat.

Christina Heglert
Stadsdelsdirektör

Cornelia Schroeder
Avdelningschef

Sammanfattning

Stockholm stad har inrättat en social investeringsfond med syfte att motverka utanförskap och social utsatthet. Genom fonden ska kunskapsbaserade arbetssätt och metoder utvecklas och implementeras så att ekonomiska medel kan föras från kostsamma insatser när problem uppstått till kostnadseffektiva förebyggande åtgärder. Kommunstyrelsen har överlämnat remiss (dnr 173-968/2015), angående riktlinjer för social investeringsfond i Stockholms stad.

Förvaltningen är i huvudsak positiv till inrättandet av en social investeringsfond och anser att det ger Stockholms stad goda förutsättningar för ett effektivt och långsiktigt arbete för social hållbarhet. Förvaltningen har dock synpunkter på främst de delar av förslaget som berör den ekonomiska modellen för återföring till fonden.

Bakgrund

Genom beslut i stadens årsredovisning för 2014 har en social investeringsfond om 300 miljoner kronor inrättats.

Syftet är att fonden ska leda till preventiva insatser för bättre levnadsvillkor. Forskningen på området visar att det finns starka samband mellan barns uppväxtvillkor och levnadsvillkor senare i livet exempelvis när det gäller arbete och inkomst, hälsa, missbruk och kriminalitet. Från olika håll har det därför argumenterats för att kommunerna bör öka sina preventiva insatser och att detta kan ge både samhällsekonomiska och kommuneekonomiska vinster. Förvaltningen har för yttrande fått ”Riktlinjer för social investeringsfond i Stockholm stad” på remiss från kommunstyrelsen. Remissen har även skickats till samtliga stadsdelsnämnder och facknämnder samt stadsledningskontoret, Stockholms Stadshus AB, Mötesplats Social Innovation, Sveriges kommuner och länstings projekt Psyk, Mikrofonden Öst, Fryshuset och Forum Idéburna Organisationer med Social Utveckling.

Ärendet

Stockholms stad har inrättat en social investeringsfond med syfte att motverka utanförskap och social utsatthet. Genom investeringsfonden ska ekonomiska medel föras från kostsamma insatser när problem uppstått till kostnadseffektiva förebyggande åtgärder.

Den sociala investeringsfonden ska komplettera och stödja stadens ordinarie verksamheter. Medlen ska kunna användas för att utveckla, införa, följa upp och utvärdera den aktuella insatsen. Medel kan beviljas för satsningar till kommunens samtliga målgrupper och alla stadens nämnder. En plan för återföring av medel ska upprättas i samband med att utvecklingsprojekt avslutas. Återföringen sker under maximalt sex år och gäller den utgiftsminskning som insatsen resulterat i och som ska återföras till fonden för reinvesteringar.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelning ekonomi och verksamhetsutveckling i samråd med övriga avdelningar inom förvaltningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att inrättandet av en social hållbarhetskommision och en social investeringsfond i Stockholms stad ger goda förutsättningar för ett effektivt och långsiktigt arbete för social hållbarhet.

Utifrån rapporten Skillnadernas Stockholm har förvaltningen identifierat faktorer som särskilt kan förstärka ojämnliska livsvillkor, utanförskap och social utsatthet i stadsdelen. De har sin grund i brister i barns skolgång, bostadssituationen, hög andel bidragstagare och hög arbetslöshet.

Strategiska utvecklingsområden är:

- 1) uppväxtvillkor och utbildning
- 2) arbete och inkomst
- 3) boende och stadsmiljö samt
- 4) demokrati och trygghet

Med utgångspunkt från dessa utvecklingsbehov och utmaningar ser stadsdelsförvaltningen mycket positivt på möjligheten att utveckla nya metoder och arbetssätt med stöd från den sociala utvecklingsfonden. Möjligheten att kunna motverka uppkomsten och konsekvenserna av ojämlika livsvillkor genom tillgång till medel för olika typer av förebyggande och främjande projekt kommer kunna spela en stor och avgörande roll för utvecklingen i stadsdelen. Det är därför av stor vikt att investeringsfondens riktlinjer utformas på ett sådant sätt att de stödjer viljan och intresset att arbeta fram intressanta projekt. Riktlinjerna beträffande projektens ekonomiska förutsättningar måste vara tydliga och förutsägbara så att verksamheterna vågar ta steget ut i en försöksverksamhet. Dock finns vissa oklarheter gällande organisation, process och återföring till fonden. I förslaget bör det tydliggöras projektens koppling till aktuell forskning för att evidenssäkra resultaten.

Nämndernas avvarsområden och organisation är under ständig förändring. Riktlinjerna för investeringsfonden bör kompletteras med tydliga anvisningar om hur projekten och återföringen ska hanteras vid omorganisationer och förändringar av uppdrag och ansvar.

Förvaltningen anser att utvärdering av projektens bör genomföras av oberoende experter eller vetenskaplig institution som tillsammans med projekten fastställer mätmetod och jämförelsebas. Följeforskning är också en metod som gynnar projektens utveckling.

Den återföringsmodell som presenteras i förslaget till riktlinjer för investeringsfonden riskerar att hämma verksamheternas incitament att skapa projekt. Vilka ekonomiska konsekvenser återföringsmodellen får för verksamheten efter projektiden är svårt att överblicka och i värsta fall kommer återföringen att upplevas som en ekonomisk belastning.

I förslaget är det inte heller klarlagt vem som avgör om ett projekt har varit framgångsrikt och i vilken omfattning minskade kostnader kan härledas till resultat från projektet. Detta försvårar ytterligare överblicken.

Att gå från en projektidé till att starta, driva och följa upp och utvärdera ett projekt är ofta en tidskrävande och omfattande process som upplevs som betungande att genomföra inom ramen för ordinarie verksamhet. Förvaltningen vill betona vikten av att investeringsfonden utrustas med tillräckliga resurser för att stödja nämnderna att gå från idé till projekt. Det bör finnas möjligheter till ekonomiskt stöd för förstudier.